

СТАНОВИЩЕ

от проф. Явор Светозаров Конов, д-р, д.н.,
от Департамент Музика в НБУ,
професор по полифония по професионално направление
8.3 „Музикално и танцово изкуство“

за дисертационния труд на тема:

**„СЮИТНИ ЦИКЛИ В БЪЛГАРСКАТА КЛАВИРНА МУЗИКА
СЛЕД 80-ТЕ ГОДИНИ НА XX ВЕК –
ИНТЕРПРЕТАЦИОННИ ПРОБЛЕМИ“**
(София, НМА „Проф. Панчо Владигеров“, 2019)

на докторантката **ЯН СИ** (Китай),
с научен ръководители **проф. д-р Даниела Андонова**

за придобиване на образователна и научна степен Доктор

Биографични данни за докторанта:

Според предоставеното ми CV, магистър **ЯН СИ** е родена през 1995 в Китай, където завършва висшето си музикално образование по музика в университет (не е упоменато името му).

През 2015 записва подготвителен клас по пиано в НМА „Проф. П. Владигеров“, София и на следващата 2016 г. е зачислена като докторант към Клавирна катедра ИФ на НМА, под научното ръководство на

известната наша пианистка проф. д-р Даниела Андонова, в чийто клас учи и пиано.

В периода на обучението си в България участва периодически в концертния живот на Академията, като представя на сцена и голяма част от творбите, обект на обсъждане в дисертацията ѝ. Паралелно с това става и лауреат на международните конкурси: 1) „Музиката и Земята“ (2017, София: Награда за най-добро изпълнение на руска музика) и 2) „Пиано Крайова“ (Румъния 2017: Втора награда).

Във връзка с дисертацията, обект на това становище, докторантката ЯН СИ е осъществила следните 3 публикации:

1. „Слънчеви лъчи“ от Пенчо Стянов – интерпретационен подход”, <http://galerianadumite.bg/index.php/slnchevi-lchi-ot-pencho-stoyanov-interpretatsionen-podhod>, 2019

2. „Микросюита“ от Пенчо Стоянов – интерпретационни проблеми”, Докторантски четения 2019, НМА „Проф. П. Владигеров“, С. Марс-09, под печат,

3. „Три български танца“ оп. 75 от Николай Стойков – аспекти на интерпретацията”, <http://musicology-bg.com>, 2019

Успоредно с това, докторантката магистър Си Ян е изпълнила концертно и следните творби, анализирани в дисертационната ѝ разработка:

1. Пенчо Стоянов – „Микросюита“:

1.1. в камерна зала „България“, София, на 3 март 2017, в концерт с българска музика на студенти и докторанти от НМА „Проф. П. Владигеров“ по повод Националния празник на България,

1.2. в концерт на студенти от класа на проф. д-р Даниела Андонова в Концертната зала на НМА на 26 март 2018,

1.3. в концерт на студенти от Инструменталния факултет на НМА на 12 април 2018;

2. **Николай Стойков** – „Три български танца“ оп. 75: в Камерна зала „България“, София, на 3 март 2018, в концерт с българска музика на студенти и докторанти от НМА „Проф. П. Владигеров“ по повод Националния празник на България.

Предоставената ми за становище **дисертация** е разположена на 180 (сто и осемдесет) страници, в обем равняващ се на около 150 страници по БДС. В текста има 143 нотни примера.

Текстът се състои от **Увод, 5 глави, Заключение**, описание на **приносите** на разработката, **библиография, списък с концертните изпълнения и публикациите** на докторантката във връзка с дисертацията.

Библиографията е от общо **18** заглавия, **всичките на кирилица**, от които 14 печатни, 1 интернет базирана и 3 интервюта на докторантката с тримата композитори, чиито творби са обект на дисертацията (Пенчо Стоянов, р. 1931, Николай Стойков, р. 1936 и Красимир Милетков, р. 1952; в текста на дисертация има отправки само към тези интервюта).

Щеше да ми е интересно, ако в дисертацията имаше паралели с подобни творби от задгранични композитори, респ. и ползвана чужда литература по въпросите – но такъв е бил изборът на докторантката и научния ѝ ръководител.

Авторефератът пълноценно **представя дисертацията и приносите ѝ**.

Цитирам съдържанието на дисертацията, за да имат читателите на становището ми представа от **структурата и същността ѝ**:

Увод 4

Глава Първа:

Приемственост в традиции между класическия сюитен цикъл и циклите в българската музика в последната четвърт на XX в....8

1. Обзор на българската композиторска школа и развитието на сюитния цикъл.....	8
1.1. Българската клавирна музика.....	8
1.2. За българското клавирно творчество.....	10
2. Видът клавирни сюити и развитието им.....	12
2.1. Старинна сюита.....	12
2.2. Нова тип сюита.....	13
3. Сюити и развитието им в XX век в творчеството на българските композитори.....	14

Глава Втора:

Пенчо Стоянов и клавирните сюити в творчеството му.....18

1. Творецът Пенчо Стоянов	18
2. Микросюита.....	19

Глава Трета:

Николай Стойков и някои клавирни сюити в творчеството му.35

1. Творецът Николай Стойков.....	35
2. Характерни особености на някои от сюитните цикли.....	38
3. „Три български танца” оп.75.....	40
4. „Старите латерни - характеристични пиеси” оп.85.....	63
5. „Малка сюита от три родопски песни” оп.90	81

Глава Четвърта:

Клавирни сюити в творчеството на Красимир Милетков.....91

1. Красимир Милетков като творец.....	91
2. Сюита „Bacillus Bulgaricus”.....	92

Глава Пета:

Детският свят като сюжетност в някои български сюитни цикли след 80-те години на XX в.....

104

1. Пенчо Стоянов – „Слънчеви лъчи”.....

104

2. Красимир Милетков – „Музикална кутийка”.....

123

„Спомени от детството”.....

123

„Приказен свят”.....

136

„Картини от една ваканция”.....

154

Заклучение

172

Приноси на дисертационния труд.....

174

Библиография

176

Концертно изпълнени от докторанта Си Ян произведения,

включени в анализите на дисертационния труд.....

178

Публикации на докторанта.....

179

(Заб. Я.К.: бих сложил в съдържанието годините на създаване на съответните цикли – така още оттук би могъл да се ориентираш във времето разполагане на обектите на изследването.)

Поздравления за научния ръководители проф. д-р Даниела Андонова. Отчитам изрично трудностите при работа с чуждоезичен докторант, в случая от тази твърде отдалечена от нас и географски (въпреки интернета), и манталитетно земя, култура, мисловност и поведения – Китай. Същевременно, известен е огромният интерес там към чуждите култури и в частност към Западната (повлияла много силно и нашата българска; Китай, където имало над 80 000 000 пианисти!). Наистина, чрез такива студенти/докторанти се хвърлят

прекрасни интеркултурални мостове и настоящата дисертация е с прекрасен принос към това.

Ще обобщя впечатленията си от дисертацията (която изчетох изцяло), отговаряйки на следните въпроси:

1. **Значимост** на изследвания проблем в научно и научно-приложно отношение.

Винаги е значимо да се запознаеш в детайли – и музикологично, и лично изпълнителски-интерпретационно, както е в случая – с интересно творчество, че и от няколко (в случая трима) композитори: конкретно с въпросните сюитни цикли в българската музика след 80-те години на миналия век. В дисертацията за първи път са проучени и представени „Микросюитата“ на Пенчо Стоянов и „Бацилус булгарикус“ на Красимир Милетков“. Докторантката е изучила, съответно ни е представила разностранна информация за тези творци и най-вече за въпросните им творби: време на създаване и, малко или повече, контекст; данни за форма и структура на творбите; авторски указания за изпълнение и лични на докторантката осмисляния, преживявания и подходи към пресътворяването им; изложеното в текста е илюстрирано с голям брой нотни примера (общо 143). Разбира се, редица от описанията в текста са налични и в самите ноти, но ако докторантката не би ги упоменала, би могло да се помисли, че ги е „подминала“.

Личното запознаване с тези български творби и интерпретирането им от страна на китайската докторантка Ян Си (смятам че, живот и здраве, неведнъж още ще ги изпълнява на сцена - в Китай и другаде) е прекрасно прехвърляне на информация и емоции от България към Китай.

Докторантката се е запознала и в „общ план“ с историята на българската култура и в частност музика (надявам се, в добра степен и с общата ни история).

Ergo, значимостта на това дисертационно изследване е **достатъчна**.

2. **Обоснованост на целите и задачите** в дисертационния труд.

Напълно **добра**. Пояснявам защо, като цитирам докторантката:

„**Целта и задачите**, които си поставя тази дисертация, са да даде информация за някои клавирни сюити от края на 20-и век в българската музика, както и за техните автори. В дисертацията и в анализите на посочените произведения е разгледан техният музикален език: структура, ладова основа, хармонии, ритми, връзката с българския фолклор, както и с някои съвременни новаторски течения в музиката на ХХ век (като ритми, елементи на алеаторика, сериалност, джаз и др.) В тях се включва музикален език от народната музика, полиладова основа, някои елементи на авангардната техника.“ (Дисертацията, стр. 5.)

Анализите в дисертацията наистина могат да бъдат от практическа полза при изучаването на творбите.

3. **Съответствие между избраната методология и методика** на изследване и поставената **цел** и произтичащите от нея **задачи** на дисертационния труд.

Налице е, ако обобща многостранните анализи в дисертацията, които включват както описание на множество формални данни и белези (структура на творби, технически и стилистични характеристики и пр.), така и на изпълнителски и интерпретационни подходи. Теоретичната част на дисертацията е допълнена и от личната изпълнителско-интерпретаторска дейност на докторантката, представила концертно редица от изследваните в дисертацията творби.

4. **Научни** и научно-приложни **приноси** на дисертационния труд (описание и оценка), включително наличие на оригинален принос в науката.

Докторантката е посочила **6 групи приноси**. Приемам ги като цяло, макар и с малка повтораемост в някои от тях. Отбелязвам **значимостта** на това, че в тази дисертацията за първи път са изследвани „Микросюитата“ на Пенчо Стоянов и „Бацилус булгарикус“ на Красимир Милетков“, а и на това, че разработката е първо изследване в България от докторант от чужбина на сюитни цикли от български композитори. Дай Боже, практически-приложният принос да е и изпълняването на тези творби в Китай и другаде по света от докторантката или от други чужди пианисти, научили от нея за тази музика.

5. Преценка на **публикациите по дисертационния труд**: брой, характер на изданията, в които са публикувани.

Публикациите на докторантката, свързани с разглежданата в дисертацията проблематика, са 3 (описанието им представих вече, по-горе), с което (на представителен форум, както и на всеобщ достъп чрез интернет) значими части от разработката са оповестени пред колегиума и всеки интересуващ се.

6. Цитиране от други автори, отзиви в научния печат и др.
Нямам предоставена информация.

7. **Мнения, препоръки** и бележки.

Стандартизиране и коректорско доизпипване на библиографски описания и изобщо на текста на дисертацията.

8. **Заключение** с ясно формулирана положителна или отрицателна оценка на дисертационния труд.

Въз основа на гореизложеното, считам, че **на докторанката Ян Си следва да се присъди образователно-научната степен Доктор въз**

**основа на дисертацията ѝ „СЮИТНИ ЦИКЛИ В БЪЛГАРСКАТА
КЛАВИРНА МУЗИКА СЛЕД 80-ТЕ ГОДИНИ НА XX ВЕК –
ИНТЕРПРЕТАЦИОННИ ПРОБЛЕМИ“ (София, НМА, 2019). Гласувам
положително (с „Да”) и се надявам, че такава ще е и преценката и на
останалите колеги от научното жури.**

София, четвъртък, 29 август 2019

Подпис:
(Проф. д.н. Явор Конов)